

Laat de wijsheid stromen

– Radha Burnier

Theosofie is een zaak van het leven.

Zij verwijst naar God-Wijsheid en zou vertaald kunnen worden als Brahma-vidya. Zij is overal, op ieder bestaansgebied, van het hoogste tot het laagste ondergebied, zij doordringt alles. Ieder mens kan haar tot op zekere hoogte belichamen naar vermogen, waarmee bedoeld wordt: naar zijn vermogen om te functioneren in termen van de goddelijke wijsheid. Niemand kan haar volledig belichamen, deels omdat er een beroep op ons gedaan wordt om te functioneren door het fysieke brein en te handelen binnen de beperkingen van het fysieke lichaam.

Wij moeten allereerst en vooral begrijpen dat goddelijke wijsheid in ieder van ons leeft en beweegt, in overeenstemming met de ruimte die eraan gegeven wordt. Dit omdat goddelijke wijsheid alle dingen doordringt. De mens wordt van nature gedreven, ondanks de grofheid van het fysiek lichaam, om iets van het leven uit te drukken. Zelfs mineralen, de aarde enzovoort geven enige uitdrukking aan de wijsheid die theosofie is, maar zij drukken dit op verschillende manieren uit. Eén traditie verhaalt dat de diamant bijvoorbeeld superieur is onder de mineralen, omdat hij de schoonheid van wijsheid beter kan uitdrukken dan veel andere mineralen. In de plantenwereld geeft een grote banyanboom, zoals die in Adyar aan veel vogels beschutting geeft, schoonheid aan alle mensen die in staat zijn deze te waarderen, en schaduw, zelfs aan hen die onverschillig zijn voor zijn schoonheid enzovoort. Als wij bij het dierlijke stadium komen is een dier veel wijzer,

zoals een olifant die in het bezit is van vele merkwaardige eigenschappen. Andere dieren, zoals honden en dergelijke, zijn gestegen tot bovenin het dierlijk gebied.

In de mens mag de *goddelijke* wijsheid functioneren. Deze kan in al haar glorie naar voren komen in mensen zoals de Heer Boeddha, Jezus Christus, Sankaracharya, mensen die al vanaf hun geboorte uitzonderlijk waren. Zo wordt het mineraal de prachtige diamant; de vogel kan een pauw worden; in het plantenrijk kan een plant een grote banyanboom worden of een andere boom die vele jaren leeft en bloeit; het dier kan een olifant worden of een heel intelligente hond. Op het menselijk gebied, als de goddelijke wijsheid die door menselijke wezens heengaat buitengewoon is, geven alle handelingen uitdrukking aan die goddelijke wijsheid. Ook wij kunnen onszelf maken tot kanalen voor dat doel.

Wij zijn er verantwoordelijk voor dat theosofie vrijelijk kan stromen, zoals in het geval van de Boeddha. Wij kunnen of kleine Boeddha's zijn, of wij kunnen die stroom stremmen en domme mensen worden. Het hangt van ons af of we de wijsheid laten stromen. Sommige activiteiten dragen meer van deze kwaliteit in zich dan andere; wij kunnen die activiteiten aanmoedigen en er aandacht aan besteden, aan de stimulans die zij geven aan de vooruitgang van de wereld, al naar gelang onze handelingen.

De Theosophical Society en al haar afdelingen zijn er omdat er de hoop is dat zij centra zullen worden van waaruit theosofie haar invloed zo veel mogelijk zal verbreiden en tot hulp kan zijn voor de mensen in de buurt. Wij moeten allemaal nagaan in hoeverre onze loge, onze federatie, onze afde-

ling een kanaal kan worden voor theosofie, de opperste wijsheid. Deze kan niet volledig uitgedrukt worden door enige activiteit op het fysiek niveau, maar kan uitgedrukt worden op een manier die opvalt, zoals Sankaracharya opviel, zoals Jezus opviel en duizenden mensen die hen volgden. Dank zij theosofie worden sommigen wijs en anderen gedeeltelijk wijs. Theosofische loges zouden zoveel mogelijk wijsheid moeten belichamen, zodat mensen beginnen om naar deze hoogten op te stijgen.

Als een loge een aura heeft, stelt men zich voor dat deze invloed heeft. Als je naar de aura van een loge kijkt, zowel fysiek als niet-fysiek, hoeveel wordt er dan gebruikt om een wijze boodschap te verspreiden, zodat elke loge een vertegenwoordiger wordt van de Aloude Wijsheid? Het hangt af van u en mij wie er een bijdrage levert in de loge. Wij zijn mensen. (Wij maken vast fouten, want wij zijn niet volmaakt; dus de loge kan niet volmaakt zijn.) Maar de activiteiten in een loge zouden mensen zoveel mogelijk wijzer moeten maken. Kan onze loge een instrument zijn waar wijsheid doorheen komt, in welke mate ook? Om dat te bereiken zouden wij, leden van de Theosophical Society, geïnteresseerd moeten zijn in weten waar het in het leven werkelijk om draait.

Het is de bedoeling dat een loge plaats biedt aan ieder soort wijsheid, uit welk deel van de wereld dan ook, en onder welke naam ze zich ook presenteert: Vedanta, Islam, Christendom of wat dan ook. Het gaat om de waarheid die in alle religies te vinden is. Alle religies zijn corrupt geworden, maar sommige delen ervan zijn waar, zoals zij oorspronkelijk werden onderwezen. Dat centrale deel zouden

Theosofische loges aan de mensen bekend moeten maken.

Iemand zou kunnen vragen: heeft het islamitische geloof mensen iets te vertellen? Ja, dat heeft het, maar niet wat sommige moslims zeggen; zij kunnen zich soms niet als ware moslims gedragen, met een agressieve houding, terwijl de profeet Mohammed heel vriendelijk was. Er zijn net zulke dwaze mensen onder christenen, hindoes en andere groeperingen, maar dat terzijde. Als wij het alleen hebben over datgene wat ons brengt naar de diepten van wijsheid, die wij nog moeten bereiken, dan zal het de moeite waard zijn. Dit is dus één ding dat de loges in onze Vereniging kunnen doen: mensen bewust maken van de Wijsheidsleringen die gegeven zijn. Soms wordt dit soefi en soms christelijke mystiek genoemd, soms advaita, maar die hebben allemaal een waarheid over te brengen.

Wij zouden vrij moeten blijven van vooroordeel, zodat we kunnen ontdekken wat in religie waar, goed en juist is. De essentie van religie is te vinden in vele godsdiensten, maar wij moeten een opmerzaam en open denkvermogen hebben om dat te begrijpen.

Vriendelijkheid moet de norm worden

Eén van de dingen die wij moeten doen is uit ons karakter en onze mentale staat het verlangen verbannen om anderen onder onze controle te brengen, door hen te dwingen zich te gedragen zoals wij dat zouden willen. Dit is een vorm van wreedheid en die bestaat in vele vormen. Het is volkomen in tegenspraak met de theosofische manier van leven. Wij moeten dit daarom uitbannen uit onze lagere natuur; de hogere natuur heeft immers geen enkel vooropgezet doel om men-

sen op welke manier dan ook te dwingen. Wij kunnen onze eigen interesses op verschillende manieren uitleven, maar we moeten er zeker van zijn dat de neiging tot wreedheid volkomen vermeden wordt.

‘Wreedheid is het werk van de duivel; zo ziet het eruit voor een Meester,’ zegt C.W. Leadbeater. De Inquisitie, bijvoorbeeld, geloofde in gedwongen bekering, een daad die uiterlijk bevrediging geeft aan de bedrijvers ervan. Zij plachten vele mensen te martelen en te doden die het niet eens waren met wat zij zeiden. Talloze mensen uit Afrika en andere landen, bijvoorbeeld Zuid-Amerikaanse Indianen, werden afgrijselijk behandeld, omdat gedacht werd dat zij geen ziel hadden. De islamitische lering die gegeven werd door iemand die een vriendelijke heilige was, werd naar andere landen gebracht door middel van het zwaard. Tegenwoordig wordt ‘het zwaard’ gebruikt om mensen politiek onder de duim te houden. Op soortgelijke wijze worden mensen die zich niet willen overgeven onderworpen en hen wordt voorgescreven hoe zij zich moeten gedragen en wat zij zouden moeten geloven.

Het verrichten van vivisectie, door mensen die dieren gebruiken voor hun eigen doelstellingen, ongeacht hoe het arme slachtoffer lijdt en misschien doodgaat, is opzettelijke wreedheid. Er wordt vaak verondersteld dat dit het welzijn van mensen ten goede komt, maar het dier dat voor vivisectie gebruikt wordt is in het evolutionaire systeem net zo belangrijk, als de mens die volkomen onverschillig is voor het welzijn van het dier. Er zijn tegenwoordig veel mensen die het gebruik van dieren voor bepaalde doelen rechtvaardigen, maar is het niet beter om andere remedies te zoeken en om alle

wreedheid te vermijden, zelfs als het, naar men zegt, om onzelfzuchtige redenen is? Er worden enkele stappen in deze richting gezet, bijvoorbeeld door de Europese Unie die wetten uitvaardigt tegen dierenmishandeling. Dit is toe te juichen, maar is dat wel genoeg?

Er wordt wereldwijd wreedheid jegens kinderen begaan, omdat zij toevallig onder controle staan van hun ouders of andere volwassenen, zoals hun leraren op school. Heel vaak bestaat er, met de beste bedoelingen, de wens om een kind te dwingen in een patroon te passen, het patroon van de maatschappij. Het kind kan echter talenten hebben die niet zijn wat de ouders willen of de leraar oplegt. Het is mogelijk dat deze talenten later in het leven minder geld opleveren; maar dat komt het kind dat gedwongen wordt om te volgen wat de volwassene als het beste ziet, niet ten goede.

C.W. Leadbeater schreef hierover dat liefde en vrijheid belangrijke factoren zijn in de ontwikkeling van de ziel. Liefde is een absolute eerste vereiste. Het doet er niet toe als het lichaam niet alle gemakken heeft en zaken die ouders belangrijk vinden; het is essentieel dat de aangeboren talenten van het kind niet beperkt worden. Het kind moet zich vrij voelen terwijl hij opgroeit en moet vanaf zijn vroege jeugd de gelegenheid krijgen om zich natuurlijk te ontwikkelen. Dit is het doel van opvoeding. Zo zou het kind behandeld moeten worden door ouders en andere volwassenen.

Als wij dit onderwerp nader beschouwen en onderzoeken, moeten wij voor ogen houden dat vrijheid iedereen een ziel biedt (niet alleen maar een lichaam) en dat iedereen het recht heeft om zijn eigen bijzondere deugden te ontwikkelen. Deze kun-

nen gecultiveerd worden ten koste van wat de wereld een prijs noemt. Vanuit het gezichtspunt van de werkelijke groei van het kind kan dit echter heel belangrijk zijn. De rol van de leraar is daarom een heilige, heelmakende rol. Hij of zij moet altijd handelen vanuit liefde: dat is een grote verantwoordelijkheid, maar zelfs als de leraar tot op zekere hoogte tekort schiet is het, zolang hij het probeert, het beste wat hij kan doen. Dit is het kenmerk van theosofisch onderwijs.

Dezelfde principes zijn van toepassing op hen die onder leiding van iemand anders werken; zij moeten vriendelijk behandeld worden, waarbij rekening wordt gehouden met hun groei als mens. Er moet niet alleen maar gekeken worden naar de hulp die zij op enig moment kunnen bieden. Dat alles is een deel van het leven en moet nauwkeurig overwogen worden door ieder die geïnteresseerd is in zijn eigen spirituele groei. Onze groei kan nooit los staan van de handelingen met betrekking tot anderen, en dan gaat het om mensen, kinderen, dieren, planten en al het andere.

Dit maakt deel uit van begrijpen wat het Ene leven is. De kwestie van wreedheid is belangrijk, zelfs vanuit een egoïstisch gezichtspunt, want het omvat ieder leven, hoe wij ons ten opzichte van anderen voelen, wat wij een echtgenote of echtgenoot, kinderen of dieren, aandoen. Het gaat zelfs om de schijnbaar onbelangrijke dingen zoals het leven, planten en insecten die groeien onder onze voeten; deze zijn alle belangrijk in ieders leven. Vriendelijkheid moet de norm worden.

Uit: *The Theosophist*
van september 2008
Vertaling: A.M.I.